

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förslag till ny vägledning: Metod för att upprätta beredskapsplaner; MSB 2024-05735

Pensionsmyndigheten välkomnar en ny vägledning för att upprätta beredskapsplaner, men motsätter sig förslaget så som det är utformat nu. Vi upplever att det inte möter det behov av tydlighet och konkretion som en vägledning bör kännetecknas av, och lämnar därför följande synpunkter och förslag till förtydliganden:

- Förslaget till ny vägledning ger inte någon klarhet i hur olika planeringsinitiativ förhåller sig till varandra, specifikt hur beredskapsplanen förhåller sig till befintliga kontinuitets- och krisledningsplaner. Ett exempel är att vägledningens avsnitt 3.3 fastställer att samverkan och ledning ska kartläggas och fastställas, vilket normalt definieras i krisledningsplanen. Ett annat exempel är att en scenariobaserad beredskapsplan behöver existera sida vid sida med en generisk kontinuitetsplan (med syfte att upprätthålla samhällsviktig verksamhet oavsett scenario). Pensionsmyndigheten önskar därför förtydliganden avseende hur dessa planer ska förhålla sig till varandra. Det är viktigt för att undvika risk för sammanblandning, dubbla planer och ineffektivt planeringsarbete. (Vägledningen friskriver sig från hantering av övriga planeringsformer i avsnittet Avgränsningar.)
- Vägledningen bör enligt Pensionsmyndigheten ta avstamp i MSB:s underlag *"Planeringsinriktning för civil beredskap – Ett underlag till stöd för fortsatt planering"* från oktober 2023, och de sektorsansvariga myndigheternas roll i beredskapsplaneringen inom respektive sektor. Vägledningen hänvisar endast till sektorn *"när det finns frågor som behöver redas ut mellan aktörer [...] eller om åtgärden kräver samverkan"* samtidigt som det också står att *"De beredskapsplaner som upprättas på olika nivåer inom beredskapssystemet ska stödja varandra"*. Respektive sektorsansvarig myndighet bör därmed ha en övergripande beredskapsplan, som sedan pekar på respektive beredskapsmyndighet.
- Vägledningen fastställer att beredskapsplaner i det förberedande skedet (förberedande planering, fas 1), ska göras utifrån befintliga lätt gripbara resurser. Detta blir något otydligt eftersom beredskapsplanen samtidigt ska identifiera vilka sätt att arbeta som måste förändras, liksom att aktiviteter ska

www.pensionsmyndigheten.se

utvärderas bland annat i termer av godtagbarhet som definieras som att fördelarna är större än kostnaderna. Det kan möjligen riskera att leda fel att begränsa planen till att omfatta befintliga resurser, då många scenarier kräver förstärkning av personal eller kostsamma åtgärder när de inträffar. Den förberedande planen ska förvisso vara det ”första”; förmågeuppbyggnad över tid ska identifieras och sedan föras in i verksamhetsplaner och budget, men det är osannolikt att kunna hantera kris, krigsfara eller krig helt med befintliga resurser. Planen bör därför innefatta beskrivning av hur resursallokering/förstärkning ska kunna ske.

- Pensionsmyndigheten anser att det är positivt att vägledningen lyfter fram de tvärgående perspektiven på sid 15, då olika scenarion drabbar olika grupper av människor på olika sätt, och detta behöver samhället ta höjd för i planeringen (exempelvis barnrättsperspektivet).
- En detalj i sammanhanget, men som ändå har betydelse för innebörden, är att begreppen ”upprätta” och ”upprätthålla” [beredskapsplaner] blandas på MSB:s hemsida där vägledningen omskrivs.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen för myndighetsstyrning och stöd Kajsa Möller efter föredragning av handläggaren Karin Andersson. I den slutliga handläggningen har även t f avdelningschef för juridik Anna Åkesson deltagit.

Kajsa Möller

Karin Andersson